

A BIZTONSÁGOS INTERNETEZÉS SZABÁLYAI

(a Biztonságos Böngészés Program ajánlása szülőknek és gyerekeknek)

Az internet csodálatos eszköz. Nélküle sokkal bonyolultabb volna megismerni a világot, nélküle sokkal nehezebb lenne kapcsolatot tartani barátokkal és munkatársakkal, és az internet segít abban is, hogy hivatalos ügyeinket kényelmesen és gyorsan elintézhessük. De az internet veszélyes is lehet. A hálózaton olyan emberek is fent vannak, akik más emberek, főleg gyerekek jóhiszeműségét, ártatlan kíváncsiságát használják ki. Ezekkel az emberekkel, vagy rosszindulatú eszközeikkel bárki bármikor találkozhat, amikor bekapcsolja számítógépén a böngésző programokat, vagy amikor kinyitja e-mail fiókját. Ez az ajánlás azoknak a szülőknek szól, akik azt akarják, hogy gyermekük biztonságban legyen, amikor netezik, és azoknak a gyermekeknek szól, akik már önállóan használják az internetet, de még nem tudják, hogy azon nem csak jó dolgokat lehet találni. Reményeink szerint az ajánlás segít abban, hogy az internetet használó gyerekek óvatosabbak és körültekintőbbek legyenek, és így nagyobb biztonsággal használják a hálózatot.

AJÁNLÁS A SZÜLŐKNEK

- *Legyen érdeklődő a gyermek tevékenységével kapcsolatban, mindig legyen nyitott a párbeszédre! A szülők és a gyermekek kapcsolatában is a legfontosabb dolog a bizalom. A gyermek akkor fogja elmondani nekünk a problémáját, ha tudja, hogy nyitottak vagyunk őt meghallgatni. A beszédnek és hallgatásnak is gyógyító ereje van: ha a gyermek tudja, hogy kérdéseink után figyelemmel és átérzéssel hallgatjuk őt, akkor kinyílik, és elmondja bánatát.*

- *Készítse fel gyermekét az internet világára! El kell mondanunk gyermekeinknek, hogy az internet nélkülözhetetlen eszköze a tudás megszerzésének, de tudniuk kell azt is, hogy a hálózat egyúttal rengeteg veszélyt is rejt. Mondjuk el azt is, hogy az internet használata közben véletlenül is váratlan, szokatlan dolgokkal találkozhatnak. Szüksége lehet a gyermeknek segítségre a veszélyek értelmezésében és feldolgozásában. A gyerekünknek tudnia kell azt is, hogy bármi történik, bizalommal fordulhat hozzánk tanácsért, magyarázatért, védelemért.*

- *Szoktassa hozzá a gyermekét, hogy az internetezés lehet közös program is, és nem csak elvonulva, az egyedüllét titkosságában lehet élvezni! Legyünk lelkesek és szakítsunk mindig időt arra, ha a gyerekünk szeretne nekünk megmutatni valamit az interneten. Így kialakíthatjuk a megfelelő bizalmi kapcsolatot, ami akkor is működik majd, ha esetleg ijesztő eseménnyel találkozik a gyerek az interneten, és természetesnek veszi, hogy bizalommal fordulhat hozzánk segítségért, vagy válaszokért. Ugyanakkor fontos az is, hogy merjük őt magára hagyni, és a számítógépes tevékenységében a megfelelő szabadságérzet is megmaradjon számára.*

- *Használjon megfelelő szűrőprogramokat! A megfelelő szűrőprogramok - időkorlátozás funkciója - használatával kiküszöbölhető, de legalábbis keretek közé terelhető a*

gyermeknek játék- és internet függősége. A szűrőprogramok segítségével továbbá megfelelően szűrhetőek az interneten elérhető tartalmak, így megelőzhetőek a pedofil jellegű zaklatások, és az, hogy gyermekünk erőszakos tartalmakkal találkozzon. Mielőtt használni kezdünk egy szűrőprogramot, beszéljünk el gyermekünkkel, és magyarázzuk el neki, hogy ez nem ellene irányul, hanem az ő érdekeit tartjuk szem előtt.

- *Ajánljon megfelelő alternatív programokat a számítógépes játékok és az internetezés túlzott használata mellé! Az internet csodálatos világ, könnyen úgy elmerülhetünk benne, hogy*

szinte megszűnik körülöttünk a valóság. Fordítson időt és energiát arra, hogy gyermekeivel közös programokon keresztül keltse fel érdeklődésüket a nem virtuális világ irányába.

- *Amennyiben tudomására jut, hogy a gyermeket bármilyen formában zaklatják az interneten keresztül, forduljon a rendőrség megfelelő szervéhez (telefon, e-mail cím...)*

- *Beszélje meg gyermekével a gyermekeknek szóló ajánlásunkat!*

AJÁNLÁS A GYEREKEKNEK

Általános szabályok, tanácsok:

@ Minél személytelenebb elérhetőséget adj meg (csak e-mail címet, vagy csak mobiltelefonszámot)!

Miért? Mert a személyes elérhetőségeid pontos információt adnak annak is, aki esetleg ártani akar Neked. Ha valaki nem érti meg, hogy Te nem akarsz vele barátkozni, de tudja a cí-medet, mert megadtad neki, akkor könnyen megkereshet a címed alapján

@ Mindig más regisztrációs nevet és jelszót használj a különböző oldalakra történő bejelentkezésor!

Ha véletlenül elárulod valakinek, hogy milyen jelszót használsz, akkor minden internetes dolgodhoz hozzáférhet, elolvashatja a leveleidet, a nevedben küldhet leveleket, megrendelhet dolgokat a nevedben. Ha mindenhol más jelszót használsz, akkor sokkal biztosabb lehetsz abban, hogy ha véletlenül meg is tudja valaki az egyik jelszavadat, akkor sem lát bele az egész internetes világodba.

@ Soha ne jelöld be a jelszó megjegyzése részt! Fontos, hogy a jelszavadat titokként őrizd meg. A számítógép sokszor felajánlja, hogy megjegyzi a jelszavad. Ha úgy döntesz, hogy jegyezze meg, az kényelmes megoldásnak tűnik, de tudnod kell, hogy ilyenkor később bárki bejelentkezik erre az oldalra, már ki sem kell találnia a jelszavad, hiszen a számítógép megjegyezte. Kicsit kényelmetlenebb mindig újra beírni a jelszavadat, de így legalább biztos, hogy titok marad.

@ Ne használj olyan regisztrációs nevet, ami a valós neveddel megegyezik, vagy hasonlít ahhoz!

Nehezítsd meg a gonosz emberek dolgát, hogy ne tudják meg a regisztrációs nevedet. Semmi mászt nem kell tenned, csak egy picit fűfángosnak kell lenned a regisztrációs neved kita-lálásánál.

@ Internet kávézóban vagy wifi pontról lehetőleg ne intézz személyes ügyeket, ha teheted, a leveleidet se internet kávézóban olvasd el!

Az internet kávézókbán nem tudhatod a számítógépek beállításait. A gépeket egyszerűen beállítják úgy is, hogy a jelszavakat megjegyezzék. Ha ez megtörténik, máris oda a bizalmas levelezés, és egyéb titkaid.

@ Csengőhang vagy más egyéb tartalom letöltése előtt kérdezd meg szüleidet, tanáraidat, hogy a számítógéped rendelkezik-e megfelelő védelemmel a káros programok ellen! Rengeteg weboldal létezik, amik remek ajánlatokkal csalogatnak, és ezeken az oldalakon szinte minden ingyen van, vagy nagyon olcsón. Sokféle kártékony programot, vírust rejthet-nek ezek az oldalak. Ha célba érnek ezek a kártékony programok, és egy óvatlan letöltéssel

felkerülnek a gépedre, az sokba kerülhet: akár tönkre is tehetik a számítógépedet! Az ilyen programok ellen hatásosan védekezhetsz egy egyszerű tűzfallal, ebben a szüleidtől is kérhetsz segítséget. Megéri, hogy ne menjen tönkre a géped!

@ Film és zene letöltése előtt lehetőleg kérd ki szüleid és tanáraid véleményét, hogy az oldal, ahonnan le akarsz tölteni, nem tartalmaz-e illegális filmeket és zenéket! Az illegális zene és film letöltéseket a törvény bünteti. Ez azért van, mert a készítőjének az a saját alkotása, vagyis saját tulajdona. Egy ilyen dolgot letölteni éppen olyan lopás, mint elvenni valakitől a kerékpárját, telefonját, vagy az iPod-ját.

@ Kerüld az internetes fizetést, ha mégis szükséges, akkor kérj segítséget a szüleidtől, tanáraidtól!

Vannak olyan emberek, akik azzal próbálnak pénzt keresni, hogy becsapják a többieket. Ezek az emberek, ha megszerzik a kártyaszámodat vagy a szüleid bankkártya számát, akkor minden pénzt ki tudnak csalni a számlátokról. Ezért kártyás fizetéskor mindig kérd a szüleid segítségét!

@ Ne higgy el feltétlenül mindent, amit az interneten olvasol, bátran beszélj meg a szüleiddel, tanáriddal, barátaiddal a tapasztalataidat! Sokan kihasználják azt, hogy az interneten nem mindig lehet megtalálni, ki készítette a weboldalt és ki töltötte fel tartalommal. Ezek a tartalmak érdekesnek tűnhetnek, de nem mindig igazak és valóságosak. Ha olvasol valamit, ami felkelti az érdeklődésedet, vagy meglepődsz rajta, esetleg ijesztőnek találsz, bátran beszélj meg szüleiddel, barátaiddal.

Chatelés

@ Ha valaki durván beszél veled, erőszakoskodik, fenyeget, zárd be azonnal a beszélgetést, ne menj bele semmilyen vitába. Az erőszakos, durva viselkedés, fenyegetés nem tréfádolog. Sokan kihasználják azt a lehetőséget, hogy az interneten névtelenül beszélgethetnek. Úgy hiszik, így nem kell vállalniuk a felelősséget a tetteikért. Nincs értelme és nem is a bátorságról szól ilyen esetekben vitába szállni.

@ Ne hagyj a számítógépedet őrizetlenül, amikor nyilvános chatre vagy bejelentkezve! Az őrizetlenül hagyott dolgok könnyű prédának számítanak. Még a közeli barátaid is elcsábulhatnak egy vicc erejéig, hiszen csak egy pár pillanat, hogy az őrizetlenül hagyott chatedbe írjanak a nevedben. Képzeld csak el, ha valaki a nevedben írna sértő, bántó vagy bármilyen neked nem tetsző dolgokat a chaten!

@ Személyes kérdésekre lehetőleg ne válaszolj! Mindig gondold végig, ki érdemli azt meg, hogy közel engedd magadhoz. Mindenki kerülhet olyan helyzetbe, hogy úgy érzi, egyedül van, nem fordulhat azonnal senkihez segítségért. Ne feledd: ilyen helyzetben sem lehet megoldás egy idegen, akit még soha sem láttál. Nem tudhatod, hogyan gondolkodik és él valójában. Soha ne egy idegentől várd a megoldásokat!

@ Elérhetőségedet (telefonszámot, lakcímet, stb.) soha ne add meg idegennek. A személyes elérhetőségek pontos információt adnak annak, aki esetleg ártani akar.

@ Találkozót, randit csak akkor egyeztess, ha szüleid, tanáraid is tudnak róla, és valaki el tud kísérni!
Csábító lehet egy ismeretlennel találkozni, de legalább annyira veszélyes is. Sokan álarcmögé bújnak az interneten. Nem lehet tudni, hogy ki milyen is valójában, ameddig személyesen nem ismerjük meg. Igen ám, de az meg veszélyes is lehet, hiszen vannak emberek, akik ártani tudnak Neked. Mindenképpen beszélj meg egy felnőttel, akiben megbízol.

@ Soha ne engedj, hogy zsaroljanak, ne hidd el, hogy csak akkor vagy igazán bátor, ha megteszed, amire az idegen kér (pl. fénykép küldése magadról, elérhetőséged megadása, stb.)!

Az igazán bátor dolog, ha nem engeded magad zsarolni, és kiállsz magadért.

@ Ha egy ismerőssel beszélgetsz, de gyanús lesz, hogy esetleg más használja a nevét, akkor győződj meg róla, hogy valóban az ismerősed-e. Tegyél fel olyan kérdést, amire csak ketten tudjátok a választ. Ha kiderül, hogy nem az ismerősed, hanem a nevével visszaél valaki, akkor azonnal hívd fel az ismerősed figyelmét a visszaélésre. Előfordulhat, hogy valakinek a jelszava illetéktelen kezekbe kerül.

@ Ha valaki ismerősödre hivatkozva hív meg egy bulira, vagy randira, mindenképpen kérdezd meg az említett ismerőst, hogy valóban megkérte-e erre! Fontos, hogy a szüleid mindig tudják, merre jársz.

@ E-mail fiókod jelszavát soha ne add meg senkinek! Nagyon kellemetlen élmény lehet, ha valakinek a levelezésedet más is olvassa. A levelezésed arra való, hogy Te írhasd olyan leveleket barátaidnak, amiket csak az olvashat, akinek Te megengeded.

@ Ne feledd: a rendőrség munkatársai soha nem keresnek chaten!

Regisztrálás

@ Mielőtt regisztrálsz bármilyen oldalon, lehetőleg előtte egyeztess szüleiddel, tanáriddal!

Az interneten sokan azzal szeretnének pénzt keresni, hogy kicsalják az emberek adatait, és azt eladják cégeknek. Ez nem szép dolog, de nagyon nehéz ellene tenni. Tökéletes megoldás, ha nem regisztrálsz minden oldalra és minden témához gondolkodás nélkül. Lehet, hogy a barátaid már ismerik azt az oldalt, ahová szeretnél regisztrálni, és el tudják mesélni tapasztalataikat, hogy érdemes volt-e bejelentkezniük. Te körültekintőbb lehetsz, és sok időt spórolhatsz így meg.

@ Csak a feltétlenül szükséges mezőket töltsd ki! Sokszor jelentéktelennek tűnhet, hogy mindenféle adataidra kíváncsiak a regisztrációknál. Időt és sok bosszúságot spórolhatsz meg, ha csak a szükséges adatokat adod meg.

@ Minél személytelenebb elérhetőséget adj meg (sorrend: semmit, ha mégis muszáj, akkor csak e-mail címet, mobiltelefonszámot, vezetékes telefonszámot, lakcímet)

E-mailezés

@ Az ismeretlen feladótól érkező levelet soha ne nyisd meg, nyugodtan töröld ki! Az ismeretlen levelek kártékony programokat tartalmazhatnak. A számítógépre veszélyes programok nagy károkat okozhatnak a gépeden. Vannak olyan programok, amelyek egy kéretlen levél megnyitása után kémprogramot telepítenek. Ezen a programoknak a feladata, hogy a titkos információidat elküldjék a tudtod nélkül valakinek, aki utána visszaélhet velük. Ha le tudod küzdeni a kíváncsiságod, és nem nyitod meg az ismeretlenektől érkező leveleket és azonnal törlöd, sok bosszúságtól kíméled meg magad.

@ A bankoktól kapott levelekre ne válaszolj, ha kérnek adatokat, ne add meg, inkább személyesen intézd el a bankodnál! A bankok soha nem kérnek adatokat senkitől interneten keresztül. Ez már egy nagyon régi formája egy csalásnak, hogy kiszedjék a bankszámla információkat.

@ Levélben se add meg elérhetőségeidet!

Társasági oldalak használata

@ Ne tegyél fel magadról figyelemfelhívó, kihívó képet! Az emberek általában szeretnek első látásra megítélni másokat. A kihívó és figyelemfelhívó képek csak a közeli ismerősöknek szólnak. Tartsd is meg ezeket a képeket nekik, a barátoknak, ismerősöknek, és ne adj lehetőséget arra, hogy ilyen képek alapján mások rosszul ítéljenek meg Téged!

@ Csak valódi ismerősöket jelölj meg; lehetőleg ne jelölj meg olyanokat, akiket csak látásból vagy chatről ismersz! Szépen mutat, ha valakinek nagyon sok ismerőse van a társasági oldalakon. Az igazi érték viszont a valódi ismerősökben van, ezért csak azokat jelöld meg ismerősnek, akiket valójában annak tekintesz.

@ Az elérhetőségeknél a lehető legkevesebb személyes információt add meg!

Fórumok

@ Személyes, veszélyes, vagy törvénytisztító tartalmat ne tegyél közzé! A veszélyes és törvénytisztító tartalmak sokat árthatnak Neked. Ne hidd el azt a mendemondát, hogy nem lehet kideríteni az interneten, hogy ki tett oda fel bizonyos tartalmakat. Ettől nem leszel hős.

@ A személyes adataidat ne add meg!

Internetes fizetés, netbank

@ Mindig győződj meg arról, hogy a netbankos vagy fizetős oldal valódi-e, és valóban az a cég-e az üzemeltetője, akinek fizetni, utalni akarsz! Rengeteg oldal van az interneten, ahol utánozzák a bankok oldalait és a Te banki adataidra kíváncsiak. Légy körültekintő, és ha nem vagy biztos a dolgokban, akkor kérj segítséget a szüleidtől, felnőtt ismerőseidtől.

@ A jelszót, ellenőrzőszót soha ne áruld el másnak, és lehetőleg ne a tárcádban, mobiltelefonodon vagy a táskádban őrizd! Ne könnyítsd meg a dolgát azoknak, akik meg akarják szerezni a jelszavad. A legbiztosabb helyen a fejedben van.

@ A bankszámlaszámodat, kártyaszámodat soha ne add meg olyanmezőbe, ahol ezt nem kérik (nincs csillaggal jelölve)! Az interneten a bankok kizárólag a bank hivatalos oldalán

bejelentkezésakor kéri a jelszavad, (ha például be akarsz jelentkezni, hogy megnézd a számládat). Ebben az esetben is csak olyan felületen, ahol csillagok jelölik a beírt betűket és számokat.

@ Ne feledd: az interneten a bankok soha nem kérik a számlaszámodat és jelszavadat, személyes adataidat!

@ Ha bizonytalan vagy a dolgokban, mindig kérj segítséget szüleidtől, tanáraidtól!

Ajánlott weblapok:

<http://www.biztonsagosinternet.hu>.

<http://www.kek-vonal.hu/index.php/hu>